

Vindkraft i svensk nyhetsmedia – problem eller lösning?

Medan politiker och vind-entreprenörer ser vindkraften som en lösning, ser privatpersoner den oftare som ett problem. Det visar en ny studie där forskare har undersökt hur vindkraft framställs av olika aktörer i svensk nyhetsmedia under drygt 20 år. De visar även att debatten över tid har kommit att involvera allt fler aktörer och blivit allt mer komplex.

Sverige har antagit ambitiösa mål inom många sektorer för att möta nollutsläpp av växthusgaser fram till 2045. Detta kräver betydande ökning av förnybar elproduktion – inte minst ytterligare etablering av vindkraft. Det är ganska vanligt att lokala konflikter uppstår kring etableringar, med överklaganden och lång handläggningstid som följd. Det är därför intressant att kartlägga och analysera vilka de dominerande aktörerna i mediedebatten är och vilka ståndpunkter de för fram.

I projektet 'Hållbar landbaserad vindkraft – synergi, integration eller konflikt mellan riksintressen', har forskarna gjort en medieanalys av en nationell tidning, Dagens Nyheter, och tre regionala tidningar, Smålandsposten, Göteborgs Posten samt Västerbottens-Kuriren. Syftet har varit att se hur vindkraft har framställts över drygt två decennier (1999–2019). Forskarna har analyserat hur vindkraft porträtteras av olika aktörer (i form av orsak, lösning eller offer i relation till ett problem). Studien bygger på totalt 788 nyhetsartiklar.

Vindkraft ses nästan lika ofta som en orsak som en lösning till upplevda problem. Samtidigt finns en regional och nationell variation. Vindkraft framställs oftare som en orsak till problem i de regionala tidningarna, medan det motsatta gäller för nationella DN.

DELRAPPORT

En medieanalys inom projektet
Hållbar landbaserad vindkraft

När vindkraft ses som en orsak till ett problem är det främst i relation till andra riksintressen, vilket framför allt statliga myndigheter för fram. Privatpersoner och journalister ser vindkraft som problematisk utifrån att den inte uppfattas som en effektiv elproduktion. Icke-statliga organisationer lyfter ofta att vindkraft leder till miljöförstöring. Ofta blir också vindkraft en konflikt mellan vindkraftsbolag och lokalbefolkning, där vindkraft ses som en orsak till buller, förstörelse av landskapet och miljön.

"Förr var den lilla gården där [en privatperson] bor en tyst och enslig plats. Men det försvann med vindkraftverket som ny granne. – I dag är det som att bo på ett tivoli. Det dundrar, blinkar och fladdrar nästan jämt. Man blir störd hela tiden, säger han."

DN, 2011-05-08

De aktörer som främst ser vindkraft som en lösning är vindentreprenörer och politiker. De ser vindkraft som en effektiv och förnybar lösning för att möta behovet av el, bra för miljön och ett alternativ till kärnkraft.

"Vindkraften kan i en kommun som Uppvidinge, med sviktande befolkningsunderlag, bli grunden för nya arbetstillfällen och kanske inflyttning..."

SMÅLANDSPOSTEN, 2011-02-18

Vindkraft ses även som offer, och då oftast av vindentreprenörer, politiker och journalister. Här är den vanligaste orsaken Försvarsmaktens rätt att stoppa markanvändning som uppfattas vara i strid med nationella försvarsintressen.

De aktörer som är mest aktiva i debatten är statliga myndigheter, följt av vindentreprenörer och privatpersoner. Journalister, statliga myndigheter och vindentreprenörer förekommer främst i DN, medan de mest aktiva på lokal nivå är statliga myndigheter, privatpersoner och vindentreprenörer.

Uppfattningarna ändras i takt med att vindkraften byggts ut och blivit mer synlig de senaste 20 åren. I slutet av den studerade perioden ses vindkraft allt oftare som en lösning, främst av politiker och vindkraftsentreprenörer. En slutsats är att globala, internationella och nationella klimatpolitiska mål som förutsätter en övergång till förnybar energi inte har fått samma genomslag hos andra aktörer. Utöver detta finns uttryck för lokalt motstånd i debatten. Det är därför viktigt att arbeta kunskapshöjande och kompensatoriskt. Om inte lokala aktörer får fördelar av det nationella intresset att producera förnybar el, så kommer lokalt motstånd och konflikter att fortsätta stå i vägen för planering och etablering av storskalig vindkraft.

OM VINDVAL

Vindval är ett forskningsprogram om vindkraftens påverkan på människor, natur och miljö. Programmet är ett samarbete mellan Energimyndigheten och Naturvårdsverket. Läs mer på www.naturvardsverket.se/vindval

Projektledare

Johan Svensson, SLU

Deltagande forskare

Therese Bjärstig, Irina Mancheva, Anna Zachrisson, Umeå universitet, samt Wiebke Neumann Sivertsson och Johan Svensson, SLU.

Projektid

2018–2022

Artikel

Bjärstig, T., Mancheva, I., Zachrisson, A., Neuman Sivertsson, W. & Svensson, J. Is large-scale wind power a problem, solution, or victim? A frame analysis of the debate in Swedish media. *Energy Research & Social Science*. 83 (2022) 102337. [https://authors.elsevier.com/sd/article/S2214-6296\(21\)00429-1](https://authors.elsevier.com/sd/article/S2214-6296(21)00429-1)

Foto: Ole R. Kristiansson

Forskarnas artikel, liksom denna sammanfattning, uttrycker nödvändigtvis inte Naturvårdsverkets ställningstagande. Författarna svarar själva för innehållet och anges vid referens till forskningen.

